

Beroep tegen Natura2000-Beheerplan gegrond verklaard.

Lange voorgeschiedenis.

De totstandkoming van het Natura2000-Beheerplan kent een zeer lange geschiedenis. In onze reactie op het eerste concept schreven we in 2007 al dat door de planmaatregelen de waterstandsfluctuatie in de Peel onvoldoende zou verminderen. Er gebeurde veel te weinig aan het verhogen van de waterstand in een brede zone rondom de Peel. Ook schreven we toen al dat het volgens ons niet toegestaan is om rondom de Peel de vergunningplicht voor beregening uit grondwater deels af te schaffen.

Ondanks dat we dit bij alle planconcepten goed gedocumenteerd inbrachten, werd het plan door de provincies niet aangepast. Blijkbaar stelde men het belang van de landbouw boven dat van de natuur.

Vreemd ook dat we in ons pleidooi voor meer vernatting rondom de Peel geen steun kregen van Staatsbosbeheer.

Beroep tegen het Beheerplan. Beregening rondom de Peel mag niet worden gelegaliseerd.

In 2018 (na veel vertraging omdat het Programma Aanpak Stikstof er in moest worden opgenomen) werd het Beheerplan eindelijk officieel ter inzage gelegd.

Er kon alleen beroep tegen worden ingesteld betreffende zaken die met dat plan worden vrijgesteld van de vergunningplicht Wet natuurbescherming.

In mei 2018 diende WBdP beroep in, omdat het ons inziens niet terecht is dat beregening rondom de Peel van die vergunningplicht wordt vrijgesteld. In het Beheerplan wordt gesteld dat de invloed van de beregening slechts gering is en dat dit meer dan gecompenseerd wordt door de vernattingmaatregelen van het Beheerplan. Volgens ons is dit niet juist.

Samengevat kwam ons beroep op het volgende neer:

- De vrijstelling van de vergunningplicht voor beregening staat zeer onduidelijk in het Beheerplan. O.a.: geldt de vrijstelling tot 1-1-2008 alleen voor Limburg, of ook voor Brabant?
- Met maatregelen in het oppervlaktewatersysteem kan het negatieve effect van beregening in een droog jaar niet worden gecompenseerd. Zulke maatregelen werken enkel in een natte tot gemiddelde zomer.
- In het Beheerplan wordt gesteld dat het effect van beregening slechts gering is. Dit is onjuist. Er zijn effecten tot 20 en zelfs tot 40 cm. En dat terwijl in de rapporten (op één na) het effect in een extreem droog jaar -waarin er veel meer beregend wordt- nog niet eens onderzocht is.
- Voor hoogveen is een geringe waterstandsfluctuatie cruciaal. Die is nu veel te groot. Door de planmaatregelen vermindert de fluctuatie echter niet of nauwelijks.
- Het Nieuw Limburgs Peil, één van de planmaatregelen, wordt niet correct uitgevoerd.
- Sinds de onderzoeken waar het Beheerplan gebruik van heeft gemaakt, is het grondgebruik rond de Peel intensiever geworden en is het klimaat veranderd. Daardoor is de beregening toegenomen en zal het negatieve effect daarvan dus nog groter zijn.

- Omdat de Beheerplanmaatregelen slechts zeer beperkt bijdragen aan het bereiken van de Natura2000-doelstellingen, mogen ze niet als rechtvaardiging gebruikt worden om het negatieve effect van beregening te compenseren (wat niet eens lukt).
- Jaren met extreme droogte zijn voor de Peel zeer ernstig. Alle extra negatieve invloeden dienen vermeden te worden. Vernatting van een ruime zone rondom de Peel (het geven van tegendruk) is vereist.
- De Nb-wetvergunningplicht geldt al heel lang en is door meerdere RvS-uitspraken onderschreven. Bovendien zijn er tientallen vergunningen (onder voorwaarden) verleend voor beregeningen van vóór 2001. De vrijstelling tot januari 2008 (?) van de vergunningplicht, is daarom onterecht en ook niet logisch.

Provincie wil onderzoek.

In 2018 was het ontzettend droog. De waterstand in de Peel daalde nog veel meer dan in andere jaren. Waterplassen droogden volledig uit, of er bleef nog net een klein restje water in, zoals op de foto hiernaast.

Wellicht dat deze droogte de reden is geweest dat provincie N.-Brabant, kort voordat ons beroep bij de rechtbank in Den Bosch behandeld zou worden, verzocht om de behandeling met negen maanden uit te stellen. De provincie wilde eerst een onderzoek doen naar het effect van beregening op de Peel in het extreem droge jaar 2018.

De rechtbank antwoordde de provincie dat het verzoek tot uitstel behandeld zou worden op de zitting.

Wij vinden het op zich niet verkeerd dat de provincie het onderzoek wil gaan doen. We hadden echter veel liever gehad dat er afgelopen zomer rond de Peel een beregeningsverbod was afgekondigd. We hoorden mensen van het waterschap en de provincie beargumenteren dat het effect van het zeer droge jaar veel groter zou zijn dan het effect van de beregening. Het kan best zijn dat dat klopt. Maar dat mag geen reden zijn om dan de beregening maar ongemoeid te laten! Volgens onderzoeken is in een 'normaal' droog jaar de invloed op de Peel al 20 tot zelfs 40 cm. In een extreem droog jaar als 2018 is het dan hoogst waarschijnlijk nog meer. Dat kan net het verschil maken tussen het al of niet volledig droog vallen van waterplassen. Het verschil tussen niet of net wel overleven van de veenmossen en andere hoogveenvegetatie (en fauna).

Beroep gegrond verklaard.

Tijdens de behandeling van het beroep hebben wij ingebracht niet tegen het onderzoek aan 2018 te zijn, maar dat de diverse onderzoeken die eerder al gedaan zijn ook al aantonen dat het effect van beregening op de Peel groot is, zelfs in een niet extreem droog jaar.

Op 28-12-2018 deed de rechtbank de uitspraak. Ons beroep is gegrond verklaard:

De rechtbank is het met ons eens dat de vrijstelling veel te onduidelijk in het Beheerplan staat. *'Het is simpelweg niet duidelijk wat is uitgezonderd en wanneer'.*

De rechtbank stelt ook dat het effect van de beregening onvoldoende is onderzocht. Dit omdat de provincie naar aanleiding van het beroep van WBdP aanleiding ziet om nader onderzoek te doen naar de effecten van beregening in een extreem droog jaar en omdat *'verweerder niet met zekerheid kan stellen dat het beregenen uit grondwater weinig effect heeft op het hoogveen in de Peelgebieden'.*

De rechtbank wil niet wachten tot het onderzoek naar het effect in het zeer droge jaar 2018 is gedaan, omdat dat te lang gaat duren en er in die tijd weer negatief effect kan optreden, plus ook vanwege de rechtsonzekerheid.

Er dient een nieuw besluit genomen te worden.

Tot die tijd treft de rechtbank de voorlopige voorziening dat beregeningen van vóór 1-1-2001, die zijn geregistreerd door provincie of waterschap, zijn uitgezonderd van de vergunningplicht Wet natuurbescherming.

We zijn blij met de uitspraak. Wel vinden we het jammer dat de rechtbank alleen is ingegaan op de onduidelijkheid van de vrijstelling van de vergunningplicht en op het onderzoek dat de provincie nog wil gaan doen. De andere door ons ingebrachte argumenten zijn nu niet aan bod gekomen. Ook zonder een nieuw onderzoek naar het effect van een extreem droog jaar zijn er ons inziens meer dan genoeg redenen (zie hierboven de samenvatting van ons beroep) om de berekening rondom de Peel aan banden te leggen.

Maar goed: we hopen dat ons beroep, mede 'geholpen' door het extreem droge jaar 2018, aanleiding zal geven om eindelijk eens echt goed werk te maken van de vernatting van een ruime zone rondom de Peel; dat er eindelijk eens echt het besef -en het handelen daarnaar- zal komen dat alleen inrichting en beheer van de Peel zelf niet voldoende is om de hoogveenwaarden in stand te houden en te ontwikkelen.

Steun Werkgroep Behoud de Peel

Stichting Werkgroep Behoud de Peel is voor haar inkomsten hoofdzakelijk afhankelijk van giften en donaties. De financiële situatie van de stichting is kritisch. De laatste jaren is het financiële resultaat ondanks zuinig beheer steeds negatief en wordt ingeteerd op de reserves. Extra ondersteuning is zeer welkom.
Stichting Werkgroep Behoud de Peel, Lavendelheide 27, 5754 EA Deurne
0493-319610 www.wbdp.nl info@wbdp.nl NL25 TRIO 0338 4953 47